

Kvalitetsvurdering af Museum Kolding 2023

Indholdsfortegnelse

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering	2
Kvalitetsvurdering af <i>Museet på Koldinghus</i> i 2013	2
Fakta om Museum Kolding	3
Kvalitetsvurderingens fokusområder	4
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	4
Ressourcegrundlag	6
Forskning	8
Formidling	9
Samlingsvaretagelse	11
Museumslovens kapitel 8	14
Baggrund	15
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Museum Kolding	15
2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	16

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering

Det er Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Museum Koldings opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Slots- og Kulturstyrelsen konstaterer, at Museum Kolding har fuldt op på hovedparten af de forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen fra 2013:

- Museet har i 2021 gennemgået en gennemgribende organisationsændring, hvor museet har skiftet adresse til Staldgården og er udvidet med to besøgssteder, Skamlingsbanken og Christiansfeld. Som en del af konsolideringen af den nye organisation, har museet udarbejdet et nedskrevet, strategisk grundlag for den samlede virksomhed (2021-2025), der rummer mission, vision, delstrategier for de enkelte museumsfaglige opgaver samt en handleplan. Museets strategier evalueres løbende.
- Museet har siden seneste kvalitetsvurdering arbejdet med professionaliseringen af sin bestyrelse.
- Museet har påbegyndt arbejdet med at opkvalificere sin forskning gennem en forskningsstrategi, som fastsætter niveau og mål for området. Forskningsproduktionen har indtil nu været begrænset, men museet planlægger tre fagfællebedømte forskningsartikler i indeværende år.
- Museet har udarbejdet en strategi for sin samlede formidlingsindsats. Museet formidler trods udstillingsarealernes begrænsninger sit ansvarsområde gennem differentierede formidlingsformer både i og uden for museet.
- Museet har udarbejdet en indsamlingspolitik og har siden seneste kvalitetsvurdering forbedret samlingens bevaringstilstand væsentligt, om end 38,6% af samlingen stadig er i en behandlingskrævende eller svært skadet tilstand. Dele af museets magasiner er fortsat uegnede til opbevaring af kulturarv, og museet har ikke udarbejdet en langsigtet prioriteret bevaringsplan.
- Museets samarbejde med Kolding Kommune om kapitel 8 arbejdet er fortsat velfungerende.

Kvalitetsvurdering af *Museet på Koldinghus* i 2013

Museet på Koldinghus blev kvalitetsvurderet af Slots- og Kulturstyrelsen i 2013. Det var styrelsens samlede vurdering, at museets opgavevaretagelse ikke var helt tilfredsstillende. Styrelsen konstaterede bl.a. følgende i rapporten:

- Museet har en formaliseret samarbejdsaftale med Kolding Kommune, hvor kommunen blandt andet friholder museet fra en række opgaver og udgifter samt støtter konkrete projekter med udviklingsmidler.
- Museet anbefales at udarbejde en strategi for den samlede virksomhed, som omfatter mission, vision og målsætninger for den faglige opgavevaretagelse samt relatere og prioritere opgavevaretagelsen til museets organisation og ressourcer.

- Museet arbejder med professionalisering af sin bestyrelse og overvejer løbende relevante kompetencer.
- Museet har ikke publiceret forskning inden for sit ansvarsområde i perioden 2008-2012 og anbefales at udarbejde en forskningsstrategi med henblik på at sikre forskningsproduktion, niveau og udvikling. Derudover anbefales museet at prioritere, at det videnskabelige personale får tid og mulighed for at forske samt sikre, at museets forskning bliver publiceret i relevante fagfællebedømte medier nationalt og internationalt.
- Museet har med succes arbejdet målrettet med sin formidling og anbefales at udarbejde en strategi for sin samlede formidlingsindsats.
- Museet anbefales at udarbejde en indsamlingspolitik, der sikrer, at museet fører en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis inden for sit ansvarsområde.
- Museet har magasiner, som er uegnede til opbevaring af kulturarv, og 60% af samlingen er enten i behandlingskrævende eller svært skadet tilstand. Museet anbefales derfor at udarbejde en prioriteret bevaringsplan og gennemføre en systematisk samlingsgennemgang med henblik på eventuel udskillelse. Museet anbefales tillige at prioritere de nødvendige ressourcer til bevaringsarbejdet.
- Museet har et velfungerende samarbejde med Kolding Kommune om museumslovens kapitel 8, om end det ikke er formaliseret. I samarbejde med Museum Sønderjylland skal museet sikre at leve op til forudsætningerne for varetagelsen af den arkæologiske virksomhed.

Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2013 kan læses [her](#).

Fakta om Museum Kolding

Museum Kolding er et statsanerkendt, kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids kulturhistorie i Kolding Kommune.

Museum Kolding er en selvejende institution, og Kolding Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet omfatter tre besøgssteder:

- Staldgården.
- Skamlingsbanken.
- Christiansfeld.

Nøgletal for museet 2021:

- Museets samlede omsætning var på 18 mio. kr.
- Museet rådede over 14,4 fastansatte årsværk, heraf 9,6 videnskabelige årsværk.
- Museet havde 33.197 brugere.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

a. Arbejdsgrundlag

- Museet gennemgik 1. januar 2021 en organisationsændring, hvor museet flyttede fra Koldinghus til Staldgården, skiftede navn til Museum Kolding og fik to nye besøgssteder, Skamlingsbanken og Christiansfeld. Organisationsændringen indebar desuden en omfattende reorganisering og flytning af dele af samlingen. Efterfølgende er museet etableret som en enhedsorganisation med ny ledelse og delvis ny medarbejderstab.
- Museets vedtægter er senest revideret i 2020. De følger Slots- og Kulturstyrelsens standard for museumsvedtægter, men mangler opdatering i forhold til nyeste museumsbekendtgørelse. Museets ansvarsområde er ifølge vedtægterne nyere tids kulturhistorie i Kolding Kommune. Museet har særligt fokus på dansk sølv fra renæssancen med hovedvægt på det 20. og 21. århundrede og den kulturhistoriske og håndværks- og industrihistoriske perspektivering. Ved organisationsændringen afgav museet sit arkæologiske ansvarsområde til Museum Sønderjylland, som i henhold til aftale har udført den arkæologiske opgavevaretagelse i en længere årrække.
- Museet har udarbejdet en mission og vision, der danner grundlag for museets overordnede strategi for den samlede virksomhed 2021-2025. Der er udarbejdet delstrategier for hver af de museumsfaglige opgaver samt administration, kommunikation, økonomi og ledelse. De museumsfaglige delstrategier er indbyrdes forbundne og sat i relation til museets ressourcer. Det strategiske grundlag suppleres af en handleplan med mål for udvalgte indsatsområder (forskning, formidling, samlingsvaretagelse, kommunikation og markedsføring samt økonomi og organisation). Museets samlede strategiske grundlag understøtter Kolding Kommunes kulturpolitiske fokusområder og skal evalueres i 2023.
- Museet indgår i Kolding Kommunes vision for Staldgården, som skal udvikles til at blive byens nye "kulturelle kraftcenter". Kommunens vision afspejles i museets strategi, hvor Staldgården skal inddrage borgere og bygge bro mellem kulturaktører. Projektering er i proces.
- Museet har et velfungerende samarbejde med Kolding Kommune, der er formaliseret gennem en samarbejdsaftale. Aftalen tydeliggør parternes gensidige forventninger, herunder hvordan museet bidrager til kommunens kulturpolitiske indsatsområder.

b. Organisation

- Museet er på tværs af de tre besøgssteder organiseret i tre faglige enheder under direktøren: Kultur- og Verdensarv, Kommunikation og PR samt Administration og HR.
- Museet har ikke en venneforening, men i Staldgården og Christiansfeld er der tilknyttet grupper af frivillige. Museet oplyser, at det er i gang med at oprette en museumsklub for hhv. erhvervs- og privatmedlemmer.

c. Ledelse

- Museets bestyrelse er ansvarlig for museets drift. Bestyrelsen består af ti medlemmer: to medlemmer udpeges blandt medlemmerne af Kolding Byråd, et medlem med særlige kompetencer udpeges af medlemmerne af Kolding Byråd, et medlem udpeges af Business Kolding, et medlem udpeges af Brødremenigheden, et medlem udpeges af Skamlingsbankeselskabet og tre medlemmer med særlige kompetencer udpeges af bestyrelsen. Det tiende medlem er en medarbejderrepræsentant uden stemmeret.
  - I museets bestyrelse er der aktuelt fire kvinder og seks mænd. Den gennemsnitlige alder er 50 år. Fire medlemmer er udpeget på baggrund af professionelle kompetencer i at drive og udvikle museet.
  - Bestyrelsen arbejder ud fra en fastsat forretningsorden. Forretningsordenen mangler bestemmelser om inhabilitet og tavshedspligt (jf. driftstilskudslovens §4 stk. 4).
  - Museets bestyrelse og den daglige leder har en klar opgavefordeling, og bestyrelsen evaluerer årligt sit arbejde og samarbejde med museets leder. Derudover drøfter ledelsen løbende hvilke kompetencer, der er behov for i bestyrelsen for at sikre museets drift og udvikling. Museet har ikke en nedskrevet kompetenceprofil for bestyrelsen, men vurderer løbende aktuelle behov.
  - Bestyrelsen sikrer, at oplysninger, som er af interesse for museets interessenter, er offentligt tilgængelige på museets hjemmeside.
-

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet efter organisationsændringen har konsolideret den samlede organisation og udarbejdet et strategisk grundlag, der sætter retning for det samlede museum.

Det er tilfredsstillende:

- at museets strategiske grundlag tager afsæt i det vedtægtsbestemte ansvarsområde og sætter mål for den faglige opgavevaretagelse, som implementeres gennem en handleplan.
- at museet har formaliseret sit samarbejde med Kolding Kommune gennem en aftale, som sikrer og understøtter et tæt og velfungerende samarbejde.
- at bestyrelsen sikrer, at den samlet set råder over kompetencerne til at drive et professionelt museum og evaluerer fremdriften i museets arbejde.
- at bestyrelsen sikrer, at oplysninger, som er af interesse for museets interessenter, er offentligt tilgængelige på museets hjemmeside.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at den senest gældende museumsbekendtgørelse ikke fremgår af vedtægterne.
- at bestyrelsens forretningsorden ikke indeholder bestemmelser om tavshedspligt og inhabilitet.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet opdaterer sine vedtægter med senest gældende museumsbekendtgørelse.
- at museets bestyrelse tilføjer bestemmelser om tavshedspligt og inhabilitet til sin forretningsorden.

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

- Museets samlede indtægter i 2021 var på 17,9 mio. kr. Indtægterne fordelte sig således:
  - Tilskud fra staten: 2,7 mio. kr.
  - Tilskud fra kommune: 10,7 mio. kr.
  - Ikke-offentlige tilskud: 1,3 mio. kr.
  - Egenindtjening: 3,2 mio. kr.
- I det statslige tilskud fra 2021 indgår 0,5 mio. kr. i projekttilskud, heraf 0,36 mio. kr. i covid-19 kompensation.
- I perioden 2022-2026 har Kolding Kommune øget driftstilskuddet til museet til 11,7 mio. kr. Heri indgår et overflyttet driftstilskud til Christiansfeldtcentret og Skamlingsbanken. Herudover yder Kolding Kommune i 2023-2026 et øremærket tilskud på 0,5 mio. kr. til Udviklingsfonden for Museum Kolding, der har til formål at støtte museets udvikling. Udviklingsfondens bestyrelse består af tre medlemmer af museets bestyrelse samt museets direktør. Fondens regnskab er adskilt fra museets. Kolding Kommune yder dertil et øremærket driftstilskud på 0,5 mio. kr. til museets skoletjenesteaktiviteter. Tilskuddet går direkte til Skoletjenesten Kolding, der varetager kommunens museale skoletjenesteaktiviteter.
- Museum Kolding og Kolding Kommune har ved organisationsændringen bibeholdt den vederlagsfrie administrationsaftale vedrørende administrativ bistand og rådgivning, og museet friholdes ligeledes fra huslejeudgifter på alle tre besøgssteder. Museet kan dertil vederlagsfrit benytte magasinfaciliteter på Koldinghus. Dette friholder museet for udgifter, hvorved ressourcerne kan anvendes på museumsfagligt arbejde.
- Museet oplyser, at det arbejder på at udvikle nye forretningsmodeller, der skal øge museets egenindtjening.
- Museet har i perioden 2017-2021 tilvejebragt 12 mio. kr. i ikke-offentlige tilskud (fondsstøtte).
- Museets offentlige tilskud udgjorde ca. 75 % af museets samlede indtægter.
- Museet har en egenkapital på 5,2 mio.kr.

b. Medarbejdere

- Museet rådede i 2021 over 14,4 fastansatte årsværk. heraf 9,6 videnskabelige årsværk – én på ph.d.-niveau eller derover. 0,6 årsværk blev udført af medarbejdere i fleksjobordning.
- Det anslås at 0,5 årsværk blev udført af frivillige.
- Løbende kompetenceudvikling af museets medarbejdere indgår i museets overordnede strategi 2021 – 2025.

c. Bygninger

- Museets bygningsmasse omfatter fem matrikler: Staldgården, Christiansfeld, Skamlingsbanken, magasinplads på Fælles Museumsmagasiner i Vejle og på Koldinghus. Bygningen på Skamlingsbanken ejes af Kolding Kommune, som er ansvarlig for bygningsdrift og –vedligehold. Staldgården ejes af Slots- og Kulturstyrelsen, som er ansvarlig for bygningsdrift og udvendig bygningsvedligehold. Bygningen i Christiansfeld ejes af Brødremenigheden, der er ansvarlig for bygningsdrift og –vedligehold. Der er nedskrevne driftsaftaler for de tre besøgssteder.
- De tre besøgssteder er hver omfattet af en langsigtet, prioriteret vedligeholdelsesplan udarbejdet af de enkelte ejere.
- På besigtigelsestidspunktet er kun halvdelen af Staldgårdens sydlige længe egnet til udstillinger. Den øvrige bygningsmasse udgøres af hhv. nedlagte kommunale kontorer, oprindelige staldrum samt øvrige renoveringskrævende lokaler, der bl.a. har været anvendt af Hjemmeværnet. Museet afventer på besigtigelsestidspunktet en bygningsanalyse af Staldgården, der er forestået af Slots- og Kulturstyrelsen. Bygningsanalysen skal afdække de bygningsmæssige udfordringer, herunder brandforhold, som skal udbedres for at sikre nødvendige museumsfaglige forhold og realisere visionen om et nyt kulturelt kraftcenter. Det er dog ikke beskrevet i museets strategi, hvordan den uudnyttede bygningsmasse udvikles og inddrages. Det er ligeledes ikke afklaret, hvor stor en del af Staldgården, museet vil komme til at råde over.
- Museet arbejder på at få størst mulig tilgængelighed for personer med fysiske og kognitive handicap.
- I 2021 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 6,3 % af museets samlede udgifter.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har et solidt økonomisk grundlag, og at Kolding Kommunes direkte og indirekte tilskud afspejler kommunens engagement i museets drift og udvikling.

Det er tilfredsstillende:

- at museet arbejder på at videreudvikle forretningsmodeller med henblik på at øge sin egenindtjening.
- at museet med 9,6 videnskabelige årsværk prioriterer medarbejdere, der kan løfte de museumsfaglige opgaver og løbende sikrer kompetenceudvikling af sit personale.
- at museets udgifter til bygningsdrift og –vedligehold kun udgør 6,3% af de samlede udgifter.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at det ikke er afklaret, hvor stor en del af Staldgården, Museum Kolding vil råde over, når visionen om et nyt kulturelt kraftcenter er realiseret.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet afklarer med Kolding Kommune, hvor stor en del af Staldgården, museet vil råde over for fremtiden og inddrager dette i sin strategi.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

- Museet har, som en del af sin overordnede strategi, en nedskrevet forskningsstrategi (2021-2025), som indeholder mål for niveau og udvikling af museets forskning. Strategien indeholder fokusområderne: ”Kolding i krig og fred”, ”Rum og Grænser”, ”Dansk Sølv – design, håndværk og produktion” samt ”Christiansfeld 1773-2023: UNESCO-verdensarven”. Det forudsættes, at forskningen er delvist eksternt finansieret. Museet afsætter årligt midler til oversættelse og korrektur for at fremme international publicering. Museet øremærker en femtedel af det videnskabelige personales arbejdstid til forskning. Museet oplyser, at ledelsen løbende evaluerer, om udbyttet af forskningsindsatsen står mål med de anvendte ressourcer. I 2023 foretager museet en faglig evaluering og revurdering af forskningsstrategien og de udvalgte fokusområder.
- Til brug for Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museets forskning har museet indsendt en oversigt over sine forskningspublikationer for perioden 2018-2022. I vurderingen af museets forskning medtages alene fagfællebedømte publikationer. I perioden har museet produceret to fagfællebedømte forskningsarbejder publiceret ved nationale og internationale tidsskrifter. Af forskningsoversigten fremgår det, at museets forskning placerer sig inden for museets ansvarsområde. Museet oplyser desuden, at tre forskningsarbejder er indleveret til fagfællebedømmelse i 2023.
- Forskningen registreres i registreringssystemet PURE. Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner, herunder Syddansk Universitet og Konserveringscenter Vejle.
- Museet samarbejder med Museerne i Fredericia, Museum Horsens, Museum Vestfyn, Glud Museum, VejleMuseerne, Konserveringscentret i Vejle og Aarhus Universitetsforlag om udgivelsen af det tværfaglige og fagfællebedømte tidsskrift, Tings Tale.

Det er tilfredsstillende:

- at museet forsker inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde.
  - at museet opkvalificerer sin forskning gennem en forskningsstrategi, som fastsætter niveau og mål.
  - at museet prioriterer forskning og øremærker en femtedel af det videnskabelige personales arbejdstid til opgaven.
  - at museet indgår i relevante faglige netværk, eksempelvis gennem samarbejdet om Tings Tale, samt har fokus på at publicere internationalt.
-

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

a. Formidling

- Museets formidling tager afsæt i de tre besøgssteder: Staldgården, Skamlingsbanken og Christiansfeld. Hertil kommer særarrangementer, events med videre. Museet arbejder på at skabe en fælles identitet og rød tråd for sine tre besøgssteder blandt andet gennem en samlet grafisk identitet med et selvstændigt udtryk for hvert enkelt besøgssted.
- Staldgården er museets hovedadresse. Her formidles stedets historie under besættelsestiden gennem audiovisuelle fortællinger i Zelle II. Cellen er den eneste bevarede i Danmark, og den suppleres af en mindre udstilling, der udfolder de historiske kilder med tilknytning til Staldgården. Denne del er opbygget som en traditionel planche- og montreudstilling med enkelte brugerinddragende elementer. Udstillingsarealerne i Staldgården er på besigtigelsestidspunktet begrænsede, og museet afventer realiseringen af den ny vision for Staldgårdens bygninger. Museet supplerer den stedbundne formidling med en digital guide om besættelsestiden i byrummet.
- Skamlingsbanken er et nyåbnet besøgscenter. Museet formidler historien om det historiske samlingssted fra det 19. århundrede og frem med fokus på demokratiske fællesskaber og retorik. Formidlingen drives af brugerinddragende og audiovisuelle installationer. Der er kun udstillet én genstand i udstillingen.
- I Christiansfeld formidles byen som UNESCO-verdensarv gennem en traditionel planche- og montreudstilling. Derudover udstiller museet smykker fra Statens Kunstfonds udlånsamling, som museet administrerer. Museet har med sin strategiske satsning på verdensarven planer om at udvikle besøgsstedet i Christiansfeld, så det kommer til at fremstå som et tidssvarende besøgssted i tråd med museets faglige profil og i sammenhæng med de øvrige besøgssteder.
- Ud over museets udstillingspraksis arbejder museet strategisk med formidling uden for museets tre besøgssteder. Det foregår bl.a. gennem Håndværkets Dag, Kulturarvsmåned, Talefest på Skamlingsbanken, Arkitekturens Dag, Jazz på Skamlings m.m. Derudover satser museet på forskellige former for uden-dørs og digital formidling, herunder byvandring og guidede ture (både digitale, dramatiserede og traditionelle).
- Den samlede formidlingsvirksomhed på Museum Kolding er varieret med brug af forskellige formidlingsformater, der retter sig mod forskellige målgrupper.
- Museets formidlingsstrategi har sammenhæng med museets overordnede strategi og sætter ambitiøse mål for formidlingen både nationalt og internationalt.
- Museet evaluerer systematisk sine udstillinger, arrangementer, hjemmeside og formidling, og anvender dette i den videre udvikling.
- Museet indgår i relevante partnerskaber og faglige netværk med henblik på erfaringsudveksling, vidensdeling og udvikling af formidlingsindsatsen. I 2023 har museets sølvsamling eksempelvis været udstillet på National Museum, New Delhi.

- Museet har seks medarbejdere med kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning.

b. Undervisning

- Museum Kolding tilbyder undervisning via Skoletjenesten Kolding, der er tilknyttet Kolding Stadsarkiv. Skoletjenesten Kolding tilbyder undervisning til grundskolen og er ansvarlig for undervisningsforløbene hertil. Museet har ikke faste undervisningstilbud til daginstitutioner og ungdomsuddannelser, men tilbyder forløb efter henvendelse.
- Museet har i 2021 undervist syv hold fra daginstitutioner og 81 hold fra ungdomsuddannelser. Museet har ikke undervist hold fra andre uddannelser eller givet individuel vejledning til elever og studerende. Skoletjenesten Kolding har på vegne af museet undervist 40 hold fra grundskolen, hvoraf de 38 var fra udskoling, to fra mellemtrinnet og ingen fra indskoling.
- Det fremgår af formidlingsstrategien, at museet har overdraget arbejdet med undervisning og læring til børn og unge til Skoletjenesten Kolding. Museet evaluerer årligt undervisningsforløb med Skoletjenesten Kolding.

c. Brugere

- I 2021 havde museet 28.631 besøgende. Besøgstallet fordeler sig med 4.197 på Staldgården, 15.652 på Skamlingsbanken og 8.782 i Christiansfeld.
- Museet havde desuden 173.845 brugere, som deltog i offentlige og annoncerede arrangementer andre steder end på museets besøgssteder, hvilket er en markant stigning i forhold til foregående år (2020: 60, 2019: 1.500). Det høje tal skyldes arrangementer i forbindelse med Genforeningen og afspejler ligeledes museets strategi om at tiltrække flere besøgende via arrangementer og udendørs aktiviteter.
- Museets hjemmeside havde 95.692 besøg i 2021. Museet har en Facebook-profil tilknyttet hvert besøgssted, som sammenlagt har 6.100 følgere. På Instagram har museet 1.182 følgere, på LinkedIn 763 følgere og på TikTok har museets profil 45 følgere.
- Museet deltog i 2021 i Den nationale brugerundersøgelse med Staldgården og indsamlede her 647 besvarelser. Den samlede oplevelse af museet vurderes til ni ud af ti, hvilket er 0,4 højere end landsgennemsnittet. Undersøgelsen viser, at 1 % af museets brugere er fra udlandet, 34 % af de danske brugere kommer fra Region Syddanmark og 26 % fra Region Midtjylland. 80 % af museets brugere er over 50 år, hvilket er markant flere end landsgennemsnittet, hvor gruppen udgør 55 %. De 14-29 årige udgør 7 % af museets brugere. Dette er 10 procentpoint lavere end landsgennemsnittet. 18 % af museets brugere er mænd, hvilket ligger 19 procentpoint under gennemsnittet på landsplan.
- Museet anvender resultaterne af Den nationale brugerundersøgelse i udviklingen af sin formidling og supplerer derudover med egne kvalitative brugerundersøgelser, der gennemføres på alle tre besøgssteder.
- Museet samarbejder med Seismonaut og Bikubenfonden om at videreudvikle en ny kvalitativ metode for brugerundersøgelser, "Betydningskompasset", der er målrettet kulturhistoriske museer.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet supplerer Den nationale brugerundersøgelse med kvalitative brugerundersøgelser på alle tre besøgssteder, og bidrager til videreudviklingen af den kvalitative metode ”Betydningskompasset”.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har fokus på at skabe en fælles identitet for sine tre besøgssteder.
- at museet formidler sit ansvarsområde med differentierede formidlingsformer i og uden for museet.
- at museet indgår i relevante faglige netværk både lokalt og internationalt med henblik på at udvikle formidlingsindsatsen.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har nedskrevne undervisningstilbud til daginstitutioner og ungdomsuddannelser.
- at museets udstillingsarealer til museumsformål er begrænsede.
- at de 14-29 årige kun udgør 7% af museets besøgende og kun 18% af museets besøgende er mænd.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet arbejder for at sikre et rimeligt udstillingsareal, der kan anvendes til museumsformål.
- at museet udarbejder lærings- og undervisningstilbud til daginstitutioner og ungdomsuddannelser og annoncerer dem.
- at museet prioriterer arbejdet mod en mere differentieret brugerprofil både mht. køn og alder.

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

- Museets samling omfatter 77.735 inventarnumre. Tilvæksten var i 2021 på 26 inventarnumre, alle indsamlet i relation til museets forskning.
- Museet har, som en del af den overordnede strategi, formuleret en indsamlingsstrategi, der afspejler en restriktiv, men aktiv og faglig reflekteret indsamlingspraksis inden for museets ansvarsområde. Der er udformet en indkomstseddel med dertilhørende indkomstkvittering med de nødvendige oplysninger til giver. Indsamlingspolitikken evalueres hvert fjerde år, og museet koordinerer sin indsamling med andre museer.
- Museet har siden kvalitetsvurderingen i 2013 gennemført samlingsgennemgange i museets magasiner, hvor deres deponeringer revurderes. Museet har ikke genstande, der er underlagt klausuler. Museet oplyser, at dele af samlingen er uden for ansvarsområdet.

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til det centrale kulturarvsregistre: SARA. Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

- I forbindelse med den fysiske flytning af museets samling til Fælles Museumsmagasiner i Vejle, er der opstået et registreringsefterslæb som følge af samlingsgennemgang og behov for opdatering af registreringsoplysninger. 95 % af samlingen er registreret, og 90 % er for nuværende indberettet til SARA.
- Museet har udarbejdet retningslinjer for sit registreringsarbejde, herunder dokumentation for museets registreringspraksis og -historik.
- Museet råder over personale med registreringskompetencer, der indgår i faglige netværk. De af museets frivillige, der arbejder med registrering, har alle været på SARA-kursus.
- Museet har til brug for kvalitetsvurderingen indsendt sin instruks for registrering samt fem vilkårlige registreringer, alle fra tiden efter Slots- og Kulturstyrelsens nye faglige standarder for minimumsregistreringer trådte i kraft. Stikprøverne viser, at museet kun delvist lever op til den faglige standard, idet proveniensoplysninger mangler på alle fem registreringer. Museet oplyser, at man fra 2023 konsekvent følger reglerne for minimumsregistreringer. Museets instruks er derudover af ældre dato og afspejler ikke de gældende standarder for registrering.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

- Museet råder over i alt ti permanente magasiner: To magasiner på Staldgården, syv magasiner på Koldinghus og museets magasinplads på Fælles Museumsmagasiner i Vejle. Derudover har museet midlertidig opmagasinering hos et flyttefirma samt ét midlertidigt magasin på Staldgården.
- Samlingsarbejdet har siden flytningen fra Koldinghus været præget af en omfattende omorganisering af udstillinger og magasiner. Museet har udarbejdet en prioriteret plan for løsningen af bevaringsopgaven inden for indeværende strategiperiode. Museet forventer, at den sidste etape af flytningen både påbegyndes og afsluttes i 2023, hvor 400 kvadratmeter magasiner flyttes til Fælles Museumsmagasiner i Vejle.
- Museet har i 2021 indberettet, at 40,2% af samlingen er i formidlingseget tilstand, 21,2 % i stabiliseret tilstand, 32,1% behandlingskrævende og 6,5% i svært skadet tilstand. På trods af en fortsat stor behandlingskrævende og svært skadet del af samlingen, er det lykkedes museet at nedbringe tallene siden seneste kvalitetsvurdering.
- Museum Kolding har til brug for Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering fået udarbejdet en konserveringsfaglig udtalelse om bevaringsforholdene på museets besøgssteder og magasiner. Det fremgår heraf, at museets magasiner varierer kraftigt i kvalitet, og særligt museets magasinering af lysekroner på loftet af Koldinghus er problematiske. Det fremgår tillige, at museets bevaringsindsats i magasiner og udstillinger

overordnet er besværliggjort af den omfattende organisationsændring efter flytningen fra Koldinghus, der indebar ændrede personale-, udstyrs-, udstillings- og magasinforhold. Bevaringsforhold for genstandene i både udstillinger og magasiner er blandt andet udfordret af rammevilkårene for fredede bygninger, hvor især adgangsforhold og manglende mulighed for klimastyring vurderes som udfordrende. Undtaget herfra er Fælles Museumsmagasinerne i Vejle, hvor ca. 50% af samlingen på tidspunktet for besigtigelsen er opbevaret. Ifølge den konserveringsfaglige udtalelse vil overflytningen af genstande fra museets midlertidige magasiner til Fælles Museumsmagasinet i Vejle være afsluttet med udgangen af 2024.

- Museet deltager i BEV*ARV-projektet, og vil efter projektets afslutning anskaffe egne klimamålere.
- Museet har ikke en prioriteret bevaringsplan og fører ikke konserveringsfagligt opsyn med samlingen efter faste terminer, men ifølge den konserveringsfaglige udtalelse arbejder museet dog målrettet på at forbedre samlingernes forhold både på magasiner og i udstillinger og inddrager konserveringsfaglig ekspertise efter behov.
- Museet har tyveri- og brandalarmer med automatisk signaloverførsel, der dækker hele samlingen, fører regelmæssigt tilsyn med udstyr til brandbekæmpelse og afholder årlige brandøvelser. Hele samlingen er dækket af ABA, men af hensyn til brug af genstande i udstillingerne, er det en udfordring at Skamlingsbanken udstillingsarealer ikke er dækket af ABA. Museet har udarbejdet en evakueringsplan og retningslinjer for datasikkerhed, men mangler en værtdirektionsplan samt retningslinjer for opsyn i udstillingerne.
- Museet fører tilsyn efter egne nedskrevne retningslinjer med deposita og udlån.
- Museet indgår i relevante faglige netværk med bl.a. Billund Kommunes Museer, Give-Egnens museum og Ringkøbing Fjord Museer.

Det er tilfredsstillende:

- at museet koordinerer sin indsamling med de øvrige statslige og statsanerkendte museer, har skriftlige retningslinjer for modtagelse af genstande og angiver faglige begrundelser for sin indsamling.
- at museet råder over personale med relevante registreringskompetencer, der indgår i relevante faglige netværk herom.
- at museet har en prioriteret plan for omorganiseringen af samlingen inden for den nuværende strategiperiode.
- at museet arbejder målrettet på at forbedre samlingernes bevaringsforhold på magasiner og i udstillinger.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet har et registrerings- og indberetningsefterslæb.
- at museets registreringsinstruks ikke lever op til Slots- og Kulturstyrelsens faglige standard for minimumsregistreringer.
- at en stor del af museets samling er hhv. behandlingskrævende eller svært skadet.
- at museet ikke fører systematisk konserveringsfagligt opsyn med hele samlingen.

- at museet ikke har udarbejdet en langsigtet, prioriteret bevaringsplan, en værdiredningsplan og retningslinjer for opsyn i udstillingerne.
- at museet har begrænset mulighed for at udstille sine genstande på Skamlingsbanken på grund af manglende ABA-anlæg i udstillingsarealet.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets samling indeholder genstande, der er uden relation til museets ansvarsområde.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet sikrer sammenhæng mellem museets ansvarsområde og samling.
- at museet afvikler sit registrerings- og indberetningsefterslæb.
- at museet sikrer, at registreringer fra 2019 og frem lever op til Slots- og Kulturstyrelsens nuværende faglige standard samt opdaterer sin instruks for registrering.
- at museet arbejder på at nedbringe den behandlingskrævende og svært skadede del af samlingen.
- at museet følger op på anbefalingerne i den konserveringsfaglige udtalelse.
- at museet påbegynder et systematisk konserveringsfagligt opsyn med hele samlingen.
- at museet udarbejder en langsigtet, prioriteret bevaringsplan, en værdiredningsplan samt retningslinjer for opsyn i udstillingerne.
- at museets udarbejder en plan for, hvordan alle bygninger kan anvendes til udstilling af genstande.

Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

- Museet varetager opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 inden for nyere tids kulturhistorie i Kolding Kommune.
- Museet har et formaliseret samarbejde med Kolding Kommune. Både museet og Kolding Kommune oplever, at samarbejdet er velfungerende og værdiskabende, og at museets viden og ressourcer anvendes hensigtsmæssigt. Museet inddrages i udarbejdelsesfasen i forbindelse med lokal- og kommuneplaner.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Museum Kolding

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 13.-14. april 2023

Tilstede var:

Fra museet:

Bestyrelsesformand Camilla Birkegaard (på besigtigelsesdagen).

Museumsdirektør Rune Ottogreen Lundberg.

Museumsinspektør og samlingskoordinator Conni Ramskov.

Museumsinspektør og forskningskoordinator Michael Nobel Hvid.

Kulturarvschef og UNESCO sitemanager Steen Rosenvinge Lundbye.

Administrationschef Majken Østerby Christiansen.

Kommunikationschef Karen Maria Dixen.

Fra Kolding Kommune:

Kulturchef Lisbet Lambert

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

Museumskonsulent Katrine A. Johnsen

Museumskonsulent Amalie S. Aarup Iversen

Museumskonsulent Stine Haarløv

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste to årtier er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)

Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)

Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)

Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)

Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-)

God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)

Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)

Danske museer i tal 2013-2017 (Kulturministeriet, 2019)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Slots- og Kulturstyrelsens [hjemmeside](#).

Kvalitetsvurderingen indeholder Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskuds-ydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Slots- og Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltager.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Slots- og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.